

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

Warszawa, dnia 27 stycznia 1977 r. Nr 1 (49)

TREŚĆ

Poz.	WARUNKI PRACY	Str.
1.	zarządzenie Nr 1 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 26 stycznia 1977 r. zmieniające zarządzenie w sprawie sporządzania programów i planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy załóg pracowniczych.....	1

P-80/III

WARUNKI PRACY

I

ZARZĄDZENIE Nr 1 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 26 stycznia 1977 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie sporządzania programów i planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy załóg pracowniczych.

Związku z uchwałą Nr 224/76 Rady Ministrów z dnia 22 lipca 1976 r. o pięcioletnim planie społeczno-gospodarczym na lata 1976 - 1980 oraz w związku z § 14 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie warunków odbywania rehabilitacji zawodowej uprawniających do zasiłku wyrównawczego oraz szczegółowych zasad przyznawania tego zasiłku (Dz.U. Nr 51, poz. 325) w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych - zarządza się, co następuje:

§ 1.

wytycznych Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 2 lipca 1975 r. w sprawie programów i planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy załóg pracowniczych, stanowiących załącznik do zarządzenia Nr 14 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 2 lipca 1975 r. (Dz.Ur. Nr 8, poz. 19). - wprowadza się następujące zmiany:

ust. 15 otrzymuje brzmienie:
„15. Zakład pracy opracowuje zbiorcze zestawienie planowanych efektów i kosztów realizacji rocznego planu poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, według wzoru stanowiącego załącznik Nr 1 do wytycznych wraz z częścią opisową. W części opisowej należy przede wszystkim określić ważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne wpływające na poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy”

ust. 19 otrzymuje brzmienie:
„19. Zbiorcze zestawienie planowanych efektów i kosztów realizacji rocznego planu poprawy warunków bezpie-

czeństwa i higieny pracy, o którym mowa w ust. 15, 16 pkt. 1 i 17 pkt. 1 zakłady pracy, zjednoczenia (jednostki równorzędne), ministerstwa (urzędy centralne), urzędy wojewódzkie opracowują wyłącznie dla planów rocznych (nie ma zastosowania do projektów planów rocznych oraz projektów programów i programów wieloletnich).

- 3) po ust. 21 dodaje się ust. 21a w brzmieniu:
„21a. Zakłady pracy, zjednoczenia (jednostki równorzędne), ministerstwa (urzędy centralne) oraz urzędy wojewódzkie planują przedsięwzięcia w zakresie rehabilitacji zawodowej, według wzoru określonego w załączniku nr 4 do wytycznych - jako uzupełnienie do projektów programów i projektów planów oraz do programów i planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy”.
- 4) załącznik Nr 1 do wytycznych otrzymuje brzmienie określone w załączniku Nr 1 do niniejszego zarządzenia.
- 5) po załączniku Nr 3 do wytycznych dodaje się załącznik Nr 4 w brzmieniu określonym w załączniku Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

1. Zbiorcze zestawienie efektów i kosztów realizacji planu poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na rok 1977 oraz planowane przedsięwzięcia w zakresie rehabilitacji zawodowej na rok 1977 oraz na lata 1978-80, o których mowa w § 1 niniejszego zarządzenia - w uzupełnieniu planu poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na rok 1977 przekazują:
 - 1) zakłady pracy - do zjednoczeń (jednostek równorzędnych) w terminie do 28 lutego 1977 r.
 - 2) zjednoczenia - do ministerstw (urzędów centralnych) lub właściwego urzędu wojewódzkiego w terminie do 15 marca 1977 r.
 - 3) ministerstwa (urzędy centralne) i urzędy wojewódzkie - do Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w terminie do 30 marca 1977 r.

2. Jeden egzemplarz planu przedsięwzięć w zakresie rehabilitacji zawodowej sporządzonego według wzoru określonego w załączniku Nr 4 do wytycznych – zakłady pracy przekazują do właściwego urzędu wojewódzkiego.
3. Programy poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 1976–80 należy przekazać do właściwych jednostek, w terminach określonych w ust. 1.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: T. Rudo

.....
(Nazwa i adres jednostki organizacyjnej)Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr
Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 26 stycznia 1977 r,
(poz. 1)

ZESTAWIENIE ZBIORCZE

planowanych efektów i kosztów realizacji planu poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na rok

Wyszczególnienie	1	Liczba osób zatrudnionych na zagrożonych stanowiskach pracy		Przewidywany koszt		
		Stan w dniu	w stosunku do których planowana jest likwidacja lub ograniczenie zagrożeń		Kwota	w tym: inwestycje
			Razem	w tym: poniżej dopuszcz. norm		
	2	3	4	5	6	
CZĘŚĆ I						
Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (wiersze 2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13)	1					
Substancje szkodliwe	2					
Pyły przemysłowe zwłókniające	3					
Inne pyły przemysłowe	4					
Hałas	5					
Wibracja	6					
Mikroklimat gorący	7			x		
Mikroklimat zimny	8			x		
Niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	9					
Inne	10			x		
Specyficzne dla resortu	11			x		
	12			x		
	13			x		
Zagrożenia czynnikami związanymi z pracą (wiersze 15+16+17+18+19)	14			x		
Wymuszana pozycja ciała	15			x		
Ciężki wysiłek fizyczny	16			x		
Inne	17			x		
Specyficzne dla resortu	18			x		
	19			x		
Zagrożenia wypadkami przy pracy (wiersze 21+22+23+24+25+26+27+28)	20	x		x		
Przy pracach transportowych	21	x		x		
Związane z pracą na wysokościach	22	x		x		
Przy obsłudze maszyn i urządzeń technicznych:						
- porażenie prądem	23	x		x		
- urazy mechaniczne	24	x		x		
inne	25	x		x		
Specyficzne dla resortu	26	x		x		
	27	x		x		
	28	x		x		

CZĘŚĆ II

Liczba osób zatrudnionych w zakładzie pracy ogółem	1	
Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	2	
Liczba osób w stosunku do których planuje się ograniczenie zagrożeń czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	3	

CZĘŚĆ III

Liczba planowanych przedsięwzięć dotyczących likwidacji lub ograniczenia zagrożeń: - czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (cz. I, w. 1)	1	
- czynnikami związanymi z pracą (cz. I, w. 14)	2	
- wypadkami przy pracy (cz. I, w. 20)	3	
Liczba planowanych przedsięwzięć dotyczących: - urządzeń higieniczno-sanitarnych	4	
- szkolenia i propagandy z zakresu bhp	5	
- prac naukowo-badawczych dotyczących poprawy warunków pracy	6	

Wyjaśnienia do załącznika Nr 1

Wzór służy do analizy wybranych zagadnień z zakładowych planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy pracowanych zgodnie z załącznikiem Nr 3.

Zakłady pracy

Część I.

W rubryce 2 podaje się liczby osób zatrudnionych bezpośrednio w warunkach zagrożenia poszczególnymi rodzajami czynników bez względu na to, czy jedna osoba podlega jednemu, czy też kilku czynnikom szkodliwym dla zdrowia. W związku z tym w poz. 1 i poz. 14 wpisane liczby osób mogą być większe niż faktyczna liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (poz. 1) lub z pracą (poz. 14).

W rubryce 3 podaje się liczby osób, którym w wyniku realizacji planowanych zadań zlikwiduje się lub ograniczy wyszczególnione zagrożenia. Uwzględniając, że jedna osoba może być narażona na kilka rodzajów zagrożeń może się zdarzyć, że jeden pracownik będzie uwzględniony kilka razy.

W rubryce 4 wykazuje się liczby osób, w stosunku do których planowana likwidacja lub ograniczenie zagrożeń wymienionych w pozycjach 2 - 6 oraz 9 spowoduje obniżenie natężenia szkodliwości poniżej dopuszczalnych norm.

W rubrykach 5 i 6 podaje się planowane sumy kosztów realizacji przedsięwzięć przewidzianych w planie zakładu (załącznik Nr 3) wpływających na likwidację lub ograniczenie poszczególnych rodzajów zagrożeń. W przypadku jeśli określone, planowane przedsięwzięcie wpłynie na likwidację lub ograniczenie kilku rodzajów zagrożeń - koszty takiego przedsięwzięcia należy wykazać jeden raz, w pozycji na którą wpływ przedsięwzięcia uzna się za najważniejszy.

W zagrożeniach czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (poz. 2-13) należy ujmować te stanowiska pracy i ilość zatrudnionych na nich pracowników, przy których zagrożenie czynnikami środowiska pracy występuje w natężeniu szkodliwym. Za podstawę należy przyjąć porównanie rzeczywistych warunków pracy stwierdzonych badaniami i pomiarami środowiska pracy z obowiązującymi normami higienicznymi (najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia tzw. NDS lub NDN - Rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 17 marca 1976 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w zakładach pracy (Dz.U. Nr 13, poz. 77) lub inne normy i wytyczne).

Czynniki środowiska pracy występujące w natężeniu szkodliwym spośród wymienionych w poz. 2-9 określa się następująco:

1) substancje szkodliwe są to substancje chemiczne oddziałujące w procesie pracy na organizm człowieka:

- toksyczne (powodujące zatrucia ostre lub przewlekłe prowadzące do zmian w narządach wewnętrznych),
- drażniące (powodujące ostre uszkodzenie skóry, nieżyty błon śluzowych, dróg oddechowych i spojówek),
- uczulające (powodujące przewlekłe odczyny alergiczne skóry i błon śluzowych, astmę oskrzelową).

Szkodliwe działanie tych substancji występuje po przeliczeniu wartości NDS.

2) pyły przemysłowe zwłókniające są to pyły, które mogą spowodować zwłóknienie tkanki płucnej, a zwłaszcza pyły zawierające dwutlenek krzemu (krzemionkę) i krzemiany. Do pyłów tych zaliczamy przykładowo: kwarc, piasek, talk, azbest, pyły ceramiczne, pyły mineralne (granit, bazalty), włókna szklane. Przy ocenie sanitarno-higienicznej warunków pracy należy przyjmować następujące wartości najwyższych stężeń dopuszczalnych:

- dla pyłów zawierających wolną krzemionkę powyżej 50% (jak np. kwarc, krzemień, piasek kwarcowy, kwarcyt, piaskowiec kwarcytowy) - 2 mg/m^3 ,
- dla pyłów zawierających wolną krzemionkę poniżej 50% (jak np. cement, korund, popioły z węgla, kaolin, glina, surowiec skaleniowy, dolomit, boksyt, szlaka) - 4 mg/m^3 ,
- dla pyłów zawierających azbest - 2 mg/m^3

3) inne pyły przemysłowe są to pyły nie zawierające krzemu i krzemianów, które powstają w czasie rozdrabniania ciał stałych, niezupełnego spalania się różnych materiałów, w czasie paczkowania, przeładunku materiałów sypkich i pyłących przewożonych luzem itp.

4) hałas są to dźwięki szkodliwe, które mogą powodować uszkodzenie słuchu i inne zmiany w organizmie lub w sposób istotny utrudniać wykonywanie pracy (po przekroczeniu NDN i poziomów ustalonych w Polskiej Normie PN-70/B-02151 Akustyka Budowlana. Ochrona przeciwakustyczna w pomieszczeniach budynków);

5) wibracja są to drgania występujące podczas obsługi ręcznej narzędzi lub urządzeń udarowych (młotki nitownicze, młoty i dłuta pneumatyczne, piły motorowe, wiertarki, ubijaki perforatory) oraz drgania występujące na stanowiskach pracy na skutek działania maszyn i urządzeń technicznych. Poziom szkodliwość wibracji określa instrukcja Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, Departament Sanitarno-Epidemiologiczny z dnia 26 stycznia 1968 r. znak: Ep-44651-1-54/68;

6) mikroklimat gorący są to warunki środowiska pracy określone temperaturą powietrza w pomieszczeniu powyżej 30°C i wilgotnością powietrza powyżej 65% lub bezpośrednim oddziaływaniem otwartego źródła promieniowania cieplnego w pomieszczeniach (piece hutnicze, odlewnie itp.);

7) mikroklimat zimny są to warunki środowiska pracy określone temperaturą powietrza w pomieszczeniach poniżej 14°C i wilgotnością powyżej 65%;

8) niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy są to warunki środowiska pracy, w których nie spełnione są określone normy wymagania dotyczące oświetlenia miejsc pracy (Polska Norma PN-68/E-02033).

W zagrożeniach związanych z pracą (poz. 15-16) ujmować należy te stanowiska pracy, na których występuje zagrożenie czynnikami związanymi z czynnościami roboczymi (wymuszona pozycja ciała, ciężki wysiłek fizyczny) o natężeniu szkodliwym dla zdrowia lub szczególnie uciążliwym:

1) wymuszona pozycja ciała jest to pozycja ciała (np. kuczna, pochylona) narzucona czynnościami roboczymi (np. posadzkarz), lub warunkami przestrzennymi (np. spawanie czy malowanie w podwójnych dnach statków, praca w wąskich kanałach).

Do grupy tej nie kwalifikujemy pracy stojącej (np. włókienki) czy siedzącej (np. operatora maszyny budowlanej);

2) ciężki wysiłek fizyczny jest to wysiłek, przy którym wydatek energetyczny na pracę efektywną w okresie zmiany roboczej wynosi: dla mężczyzn powyżej 2000 Kcal, a dla kobiet powyżej 1200 Kcal lub przez czas dłuższy przekracza na minutę 4 Kcal. Do prac powodujących ciężki wysiłek fizyczny (o ile wykonywane są przez co najmniej 4 godz. zmiany roboczej) należą przykładowo: niezmechanizowany załadunek i rozładunek materiałów, czyszczenie odlewów, niezmechanizowane prace przy budowie torów kolejowych, rąbanie węgla, ścinanie drzewa, rozbiór tuszy, formowanie cegieł, brukowanie. W przypadku zatrudnienia kobiet poza wymienionymi pracami należy również uwzględnić takie prace powodujące ciężki wysiłek fizyczny (o ile wykonywane są powyżej 4 godz.) jak: czyszczenie okien, garbowanie skór, dołowanie i sadzenie sadzonek drzew motyką.

W zagrożeniach wypadkami przy pracy (poz. 21-28) należy ujmować planowaną likwidację lub ograniczenie zagrożeń podstawowych wynikających z niewłaściwych z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii rozwiązań konstrukcyjnych maszyn i urządzeń technicznych, złego stanu technicznego lub braku niezbędnych urządzeń technicznych i zabezpieczających.

W rubryce 3 wykazuje się osoby objęte planem poprawy warunków bhp zatrudnione:

1) przy pracach transportowych, tj. przy obsłudze urządzeń i środków transportowych oraz przy pracach załadunkowych i wyładunkowych na terenie zakładu pracy i poza jego terenem.

2) przy pracach na wysokościach, tj. przy pracach, które zagrażać mogą upadkiem poniżej poziomu, na jakim odbywa się praca (prace budowlane, montażowe, remontowe, instalacyjne, konserwacyjne i inne wykonywane na wysokościach stwarzającej zagrożenie upadkiem na ziemię, lub z poziomu ziemi do np. wykupu),

3) przy obsłudze maszyn i urządzeń technicznych narażone na:

- porażenia prądem - przy urządzeniach i maszynach elektroenergetycznych oraz przy zakładaniu i konserwacji instalacji elektroenergetycznych w warunkach zagrożenia kontaktem bezpośrednim lub przez powstanie łuku elektrycznego między człowiekiem a znajdującą się pod napięciem częścią urządzenia,

- urazy mechaniczne - przy obsłudze maszyn i urządzeń technicznych (poza transportowymi) oraz narzędzi wymagających odpowiednich zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych dla uniknięcia urazu mechanicznego.

W pozycjach „inne” (poz. 10, 17 i 25) - należy ujmować osoby zatrudnione na stanowiskach pracy, przy których występują zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy, z samą pracą i zagrożenia wypadkami przy pracy nie wymienione wyżej i nie uwzględnione w pozycjach „Specyficzne dla resortu”, ale ujęte w planie poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pozycje „specyficzne dla resortu” (poz. 11-13, 18-19, 26-28) w zagrożeniach czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy, samą pracą lub zagrożeniami wypadkami przy pracy należy wypełniać na podstawie ustaleń resortów.

Uwaga

1. Wyżej przedstawione wyjaśnienia mają odpowiednie zastosowanie również w odniesieniu do opracowania programów (załącznik Nr 2) i planów (załącznik Nr 3) poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W programach i planach opracowanych wg załączników Nr 2 i 3 nie należy ograniczać się wyłącznie do przedsięwzięć dotyczących likwidacji lub ograniczenia zagrożeń wymienionych w załączniku nr 1, lecz należy uwzględnić również inne występujące w zakładzie, przy czym niektóre z nich decyzją resortu mogą być wprowadzone do załącznika Nr 1 jako „specyficzne dla resortu” do poz. 11-13, poz. 18-19, poz. 26-28.

Część II

W poz. 2 należy podać liczbę pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami środowiska pracy licząc każdego pracownika tylko 1 raz, bez względu na to, czy pracuje on w warunkach zagrożenia jednym czynnikiem czy kilkoma czynnikami.

W poz. 3, podobnie jak w poz. 2 podaje się określoną osobę tylko 1 raz, bez względu na to, czy planuje się w stosunku do tej osoby likwidację lub ograniczenie jednego czy większej ilości zagrożeń.

Część III

W pozycjach 1-3 należy podać liczbę planowanych przedsięwzięć likwidujących lub ograniczających zagrożenia wymienione w części I poz. 1-28.

W przypadku gdy jedno przedsięwzięcie likwiduje lub ogranicza równocześnie kilka różnych zagrożeń: czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy, czynnikami związanymi z pracą a ponadto wypadkami przy pracy - przedsięwzięcie takie należy ująć tylko 1 raz w pozycji określającej likwidację lub ograniczenie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe znaczenie na danym stanowisku pracy.

W pozycji 4 należy ujmować wszystkie planowane w drodze inwestycji lub adaptacji innych pomieszczeń - urządzenia higieniczno-sanitarne w istniejących zakładach pracy.

W pozycji 5 należy ujmować planowane przedsięwzięcia z zakresu szkolenia bhp i popularyzacji ochrony pracy jak np. produkcja filmów bhp, urządzenie gabinetu bhp, wystaw itp.

W pozycji 6 należy umawiać tylko te prace naukowo-badawcze, których celem jest poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków ergonomicznych. Zjednoczenia i ministerstwa do sporządzonych planów włączają planowane prace naukowo-badawcze dotyczące poprawy warunków bhp, jeśli nie stanowią one powtórzenia prac uwzględnionych w planach jednostek podstawowych (w przypadku ministerstw w planach zjednoczeń).

2. Zjednoczenia – jednostki równorzędne

Wzór ten jest zbiorczym zestawieniem danych wykazywanych na analogicznych wzorach przez podległe zakłady pracy. W związku z tym jednostki nadrzędne w poszczególnych ru-

brykach i pozycjach podają odpowiednie dane sumaryczne. Nie należy uwzględniać przedsięwzięć zawartych w planach zjednoczeń z wyjątkiem prac naukowo-badawczych.

3. Ministerstwa (urzędy centralne) i urzędy wojewódzkie – wypełniają analogicznie jak zjednoczenia (jednostki równorzędne) na podstawie załączników wypełnianych przez podległe jednostki organizacyjne uzupełniając ew. dane dotyczące prac naukowo-badawczych o przedsięwzięcia uwzględnione w planie ministerstwa. Załączniki z ministerstw (urzędów centralnych) i urzędów wojewódzkich przekazywane są do Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych i Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

(nazwa i adres jednostki organizacyjnej)

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 1
Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 26 stycznia 1977 r.
(poz. 1)

„Załącznik Nr 4 do wytycznych Mini-
stra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych”

Plan przedsięwzięć w zakresie rehabilitacji zawodowej na rok

Lp.	Wyszczególnienie	Razem	Formy rehabilitacji zawodowej			
			Ośrodek rehabilitacji zawodowej		Wyodrębnione stanowiska pracy dla celów rehabilitacji zawodowej	
			Zakładowy	Międzyzakładowy		
1	2	3	4	5	6	
I	Liczba zakładów prowadzących rehabilitację zawodową.	1				
	Liczba zakładów planujących prowadzenie rehabilitacji zawodowej.	w 1977 r.	2			
		w 1978* – 1980 r.	2a			
	Liczba istniejących stanowisk pracy dla celów rehabilitacji zawodowej.	3				
	Liczba planowanych stanowisk pracy dla celów rehabilitacji zawodowej.	w 1977 r.	4			
		w 1978 – 1980 r.	4a			
		w tym: stanowiska pracy w nowo uruchomionych ośrodkach.	w 1977 r.	5		X
		w 1978 – 1980 r.	5a		X	
	Przewidywane koszty inwestycyjne nowych ośrodków rehabilitacji zawodowej.	w 1977 r.	6			X
		w 1978 – 1980 r.	6a			X
Liczba pracowników ze zmniejszoną sprawnością do pracy.	7		X	X	X	
Liczba pracowników poddanych rehabilitacji zawodowej w 1976 r.	8					
Planowana (szacunkowa) liczba pracowników, którzy będą poddani rehabilitacji zawodowej.	w 1977 r.	9				
	w 1978 – 1980 r.	9a				
II	Omówienie planowanych przedsięwzięć, których efekty i koszty wykazano w poz. 4–6a i 9–9a (wypełniają tylko zakłady pracy)	10				

* Uwaga: pozycje dotyczące okresów dłuższych niż 1 rok (poz. 2a, 4a, 5a, 6a, 9a) należy wypełniać wyłącznie przy opracowywaniu planu na rok 1977.

Wyjaśnienia do załącznika Nr 4

Planowane przedsięwzięcia z zakresu rehabilitacji zawodowej objęte załącznikiem Nr 4 dotyczą pracowników ze zmniejszoną sprawnością do pracy, to jest pracowników, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą wykonywać dotychczasowej pracy i wymagają okresowej lub stałej zmiany rodzaju pracy w celu:

- przyuczenia do pracy na nowym stanowisku pracy,
- adaptacji (przystosowania) do pracy na dotychczasowym stanowisku pracy.

Rehabilitacja zawodowa jest to zorganizowana działalność lekarsko—techniczna, obejmująca osoby ze zmniejszoną sprawnością do pracy, polegająca na odpowiednim doborze pracy, dostosowanym do sprawności fizycznej i kwalifikacji pracownika lub przyuczeniu zawodowym.

Zasady prowadzenia rehabilitacji zawodowej określają:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie warunków odbywania rehabilitacji zawodowej uprawniających do zasiłku wyrównawczego oraz szczegółowych zasad przyznawania tego zasiłku (Dz.U. Nr 51, poz. 325),
- wytyczne Nr 19 Ministrów Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 listopada 1975 r. w sprawie warunków odbywania rehabilitacji zawodowej uprawniających do zasiłku wyrównawczego (Dz. Urz. MPPiSS Nr 10, poz. 26).

Rehabilitacja zawodowa odbywa się:

- 1) w zakładowych i międzyzakładowych ośrodkach rehabilitacji zawodowej,
- 2) w zakładach pracy na wyodrębnionych stanowiskach pracy, dostosowanych do potrzeb adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy.

1. Zakłady pracy

Zakłady pracy wypełniają wzór w pozycjach 3—10 w porozumieniu z zespołem do spraw rehabilitacji zawodowej, a jeżeli w zakładzie pracy zespół taki nie działa w porozumieniu z lekarzem specjalistą przemysłowej służby zdrowia lub lekarzem społecznego zakładu służby zdrowia sprawującego opiekę profilaktyczną nad zakładem pracy.

W rubryce 4 — podaje się dane dotyczące rehabilitacji prowadzonej w zakładowym ośrodku rehabilitacji zawodowej to jest w komórce organizacyjnej zakładu pracy zorganizowanej dla potrzeb rehabilitacji zawodowej pracowników tego zakładu, składającej się z działu rehabilitacji zawodowej (warsztat lub wyodrębnione stanowiska pracy) i działu rehabilitacji leczniczej lub z równoległym zabezpieczeniem zabiegów w zakresie rehabilitacji leczniczej.

W rubryce 5 — podaje się dane dotyczące rehabilitacji prowadzonej w międzyzakładowym ośrodku rehabilitacji zawodowej to jest placówce zorganizowanej dla potrzeb rehabilitacji zawodowej kilku zakładów pracy, składającej się z działów rehabilitacji zawodowej (warsztatów lub wyodrębnionych stanowisk pracy) i działu rehabilitacji leczniczej.

W rubryce 6 — podaje się dane dotyczące rehabilitacji prowadzonej na wyodrębnionych stanowiskach pracy dla celów rehabilitacji zawodowej, to jest stanowiskach pracy znajdujących się w warsztacie, dziale produkcyjnym zakładu pracy (poza ośrodkiem rehabilitacji zawodowej), dostosowanych do po-

trzeb adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy, przeznaczonych dla pracowników ze zmniejszoną sprawnością do pracy. Stanowiska takie występują na ogół w zakładach pracy, które nie posiadają zakładowego lub międzyzakładowego ośrodka rehabilitacji zawodowej.

Poz. poz. 2a, 4a, 5a, 6a, 9a wypełnia się wyłącznie przy opracowywaniu planu na rok 1977.

W poz. 3 — podaje się faktyczną ilość stanowisk pracy dla celów rehabilitacji zawodowej, w rozbiciu na poszczególne formy rehabilitacji wymienione w rubrykach 4, 5, 6. Dodatkowo (na odwrócie wzoru) należy podać nazwę i adres międzyzakładowego ośrodka rehabilitacji zawodowej, w którym pracownicy zakładu są, lub zgodnie z planem będą, poddawani rehabilitacji i dla którego potrzeb w zakładzie pracy są wydzielone stanowiska pracy dla celów rehabilitacji zawodowej.

W poz. 4 i 4a — podaje się łączną liczbę planowanych stanowisk pracy dla celów rehabilitacji zawodowej, obejmującą zarówno istniejące już stanowiska pracy w poszczególnych formach rehabilitacji zawodowej, wymienione w pozycji 4 jak i te stanowiska, których uruchomienie jest objęte planem.

W poz. 5 i 5a — podaje się liczbę stanowisk pracy w ośrodkach rehabilitacji zawodowej, których uruchomienie jest objęte planem.

W poz. 6 i 6a — podaje się przewidywane koszty inwestycyjne, zabezpieczone w planie zgodnie z obowiązującymi zasadami finansowania inwestycji.

W poz. 7 — podaje się faktyczną liczbę pracowników ze zmniejszoną sprawnością do pracy, wymagających rehabilitacji zawodowej, na podstawie danych uzyskanych od lekarza przemysłowej służby zdrowia lub lekarza społecznego zakładu służby zdrowia sprawującego opiekę profilaktyczną nad pracownikami zakładu pracy.

W poz. 8 — podaje się faktyczną liczbę pracowników, których w roku 1976 poddano rehabilitacji zawodowej i po jej zakończeniu zatrudniono. W liczbie tej nie należy uwzględniać pracowników, którzy mimo przeprowadzonej rehabilitacji zawodowej nie byli zdolni do podjęcia pracy zawodowej.

W poz. 9 i 9a — podaje się przewidywaną liczbę pracowników, dla których plan zabezpiecza możliwość rehabilitacji zawodowej w poszczególnych formach podanych w rubrykach 4, 5, 6.

W poz. 10 — podaje się szczegółowe dane dotyczące przedsięwzięć wykazanych w poz. 4—6a, 9 i 9a, a w szczególności opis przedsięwzięcia, termin realizacji (ewent. etap realizacji), komórki odpowiedzialne, nazwę i pozycję planu, w którym uwzględniono zadanie.

2. Zjednoczenia — jednostki równorzędne

Wzór ten w pozycjach 3—10 jest zbiorczym zestawieniem danych wykazywanych na analogicznych wzorach przez podległe zakłady pracy. W związku z tym jednostki nadrzędne w pozycjach 3—10 i poszczególnych rubrykach podają odpowiednie dane sumaryczne. Ponadto wypełniają pozycję 1—2a.

3. Ministerstwa (urzędy centralne) i urzędy wojewódzkie wypełniają analogicznie jak zjednoczenia (jednostki równorzędne) na podstawie załączników wypełnionych przez podległe jednostki organizacyjne. Załączniki z ministerstw (urzędów centralnych) i urzędów wojewódzkich przekazywane są do Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych i Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.